

Valnämnden

Tjänsteskrivelse - Utläggning av valsedlar i val och röstningslokaler vid valet den 26 maj 2019

Förslag till beslut

Styrning och stöd föreslår valnämnden besluta

att valsedlar i vallokaler och röstningslokaler tillhandahålls genom placering i valsedelsställ

att partiernas valsedlar (namnvalsedlar) placeras i bokstavsordning med början längst bak i valsedelstället.

att blanka valsedlar placeras på raden längst fram i valsedelsstället.

att partiernas valsedlar (partivalsedlar), för det fall sådana förkommer, placeras i bokstavsordning med början längst bak.

att namnvalsedlar och partivalsedlar ska placeras i olika valsedelställen.

att endast distribuera valsedlar till röstnings- och vallokaler för partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fått än 1 % av rösterna i hela landet och som har en kandidatlista och som har begärt utläggning.

att endast förordnade röstmottagare får placera och sortera om valsedlar i valsedelsställen. Partiföreträdare eller allmänhet som önskar att få ett partis valsedlar utlagda i röstnings- eller vallokalen lämnar dessa till en förordnad röstmottagare som ansvarar för att dessa sorteras in i valsedelstället. Röstmottagarna ansvarar också för att fylla på valsedlar för de som lämnat valsedlar i val- eller röstningslokalen så länge det finns valsedlar kvar att lägga ut. Röstmottagarna ansvarar inte för att kontakta partierna om namnvalsedlarna tar slut i annat fall än om det finns skäl att misstänka sabotage.

Ärendet i korthet

I valet till Europaparlamentet finns det tre typer av valsedlar. Det är namnvalsedlar, partivalsedlar och blanka valsedlar. Eftersom hela landet utgör en enda valkrets ställer partierna vanligen upp en kandidatlista, vilket motsvarar en s.k. namnvalsedel. Om något parti skulle ha fler än en lista vid ett Europaparlamentsval är det istället partivalsedlar som trycks för det partiet och som då, istället, ska läggas ut.

Vallagen reglerar dock inte hur valsedlarna presenteras eller dess ordning. Valnämnden ansvarar dock för att valsedlarna presenteras på ett neutralt och likvärdigt sätt. Valmyndigheten rekommenderar därför att respektive valnämnd beslutar om hur valsedlarna hanteras och presenteras i val- och röstningslokaler. Ett förslag har tagits fram av Styrning och stöd.

Utläggning av valsedlar i val och röstningslokaler vid valet den 26 maj 2019

Grunden för hanteringen av valsedlar finns i vallagen. Vallagen reglerar bland annat vilka partiers valsedlar som valnämnden är skyldiga att se till att de finns tillgängliga i vallokalen. Vallagen innehåller också vissa bestämmelser om att det ska finnas en plats där valsedlar kan läggas ut i val- och röstningslokalen.

Ett av de vanligaste klagomålen som riktas mot valnämnderna i samband med valet har vid tidigare val varit förknippade med att valsedlarna inte har presenterats på ett likvärdigt sätt. Kritik har kommit från såväl JO som valprovsnämnden och sedan 2014 rekommenderar valmyndigheten därför att respektive valnämnd beslutar om hur valsedlarna tillhandahålls i vallokalen.

Hur valsedlarna ska läggas ut

Eftersom hela landet är en enda valkrets ställer partierna i normalfallet upp en kandidatlista, vilket motsvarar en namnvalsedel. För det fall att partiet har flera listor läggs partivalsedlar ut.

I Gävle kommun används valsedelstätt med tre vertikala rader och tolv horisontella platser. Varje parti ges en rad. Den första raden avser Europaparlamentet. De övriga två ska lämnas tomma.

Bild över hur valsedlarna ska placeras i valsedelstället:

Arbetarepartiet-Socialdemokraterna	TOM	TOM
Centerpartiet	-//-	-//-
Feministiskt initiativ	-//-	-//-
Kristdemokraterna	-//-	-//-
Liberalerna	-//-	-//-
Miljöpartiet de gröna	-//-	-//-
Moderaterna	-//-	-//-
Piratpartiet	-//-	-//-
Sverigedemokraterna	-//-	-//-
Vänsterpartiet	-//-	-//-
TOM	-//-	-//-
-//-	-//-	-//-
Blank	-//-	-//-

Valnämnden

Röstmottagarna ansvarar för ordningen

För att valnämnden fullt ut ska kunna ta ansvar för hur valsedlarna presenteras är det endast förordnade röstmottagare som får placera röstsedlar i valsedelsställen. Den som önskar få valsedlar utlagda i anslutning till röstningslokalen får därmed lämna dessa till en röstningsmottagare som sorterar in dessa i valsedelsstället. Detta innebär också att röstmottagarna ansvarar för att fylla på valsedlar som lämnats in till val- eller röstningslokalen när dessa tar slut i valsedelsställen. Om ett parti har lämnat för få valsedlar till en val- eller röstningslokal är det dock inte röstmottagarnas ansvar att kontakta partiföreträdarna.

Från 2018 års val gäller att endast de partier som har föranmält sig har rätt att lägga ut sina valsedlar i vallokalen. Röstmottagarna ansvarar för att kontrollera att partiet har föranmält sig. Listor på föranmälda partier återfinns på valmyndighetens hemsida och kan också göras tillgängliga i vallokalen.

Beslutsunderlag

Beslutet ska skickas till
Valnämnden

Filip Henriksen

Valnämnden

4(4)
Datum 2019-03-14
Dnr 358628